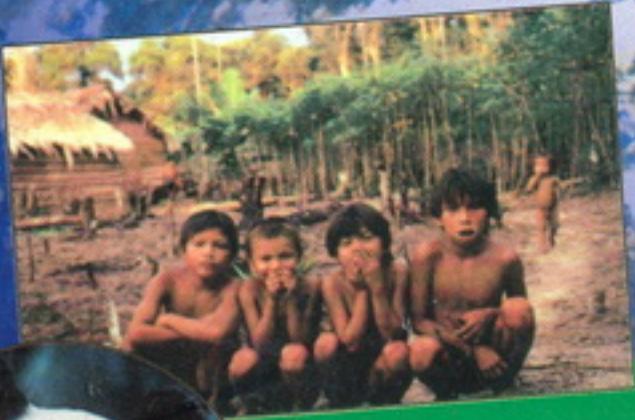

TRÁI ĐẤT KÊU CỨU

LỜI BÁO NGUY TÒA N CẦU

TRÁI ĐẤT ĐANG LÂM NGUY NHƯNG BẠN CÓ THỂ CỨU

Đến năm 2000, thủ đô Mexico City sẽ là thành phố lớn nhất thế giới với trên 25 triệu dân. Tình trạng ô nhiễm bụi khói ở đây nghiêm trọng đến nỗi nhà nước phải ban bố tình trạng khẩn cấp năm 1990.

Khoảng một nửa số hồ nước của Thụy Điển bị tổn thương nghiêm trọng vì mưa axit. Khi thải từ các xe ô tô và nhà máy nhiệt điện cũng làm chết những khoảng rừng lớn ở Bắc và Đông Âu.

Những con cá voi và cá heo chết vì ô nhiễm hóa chất ở St. Lawrence, Canada phải liệt vào chất thải độc hại.

T **hế giới đã thay đổi ghê gớm trong vòng vài thế kỷ gần đây.** Trải qua hàng nghìn năm cuộc sống luôn ổn định, con người sống đơn giản, còn các loài vật không lo bị tuyệt chủng.

Thế nhưng với đà tiến bộ của y học, người ta sống lâu hơn và dân số thế giới tăng lên. Mỗi năm có trên 90 triệu trẻ em ra đời và cần phải có cơm ăn, áo mặc và một mảnh đất để sống. Vì ngày càng có nhiều nguồn năng lượng của Trái Đất bị cạn kiệt, cho nên tất cả chúng ta cần phải giữ gìn cho thế hệ tương lai.

- Rừng bị phá hủy để lấy chỗ cho những thành phố không ngừng phát triển, nhiều loài động vật, cây cối và các nền văn hóa bộ lạc bị xóa sổ.
- Khi thải độc hại bόp nghẹt bầu khí quyển và ăn thủng tầng ôzôn

Tình trạng ô nhiễm gây tác hại cho đại dương và cảnh quan của Trái Đất.

Một nửa số rừng mua nhiệt đới trên Trái Đất đã bị phá trụi. Nếu như nạn phá rừng vẫn tiếp diễn với đà như vậy thì rừng mua sẽ biến mất trong vòng 40 năm nữa.

Những thành phố xinh đẹp như Venedig đang bị đe dọa nghiêm trọng bởi mức nước biển dâng cao do hiệu ứng nhà kính.

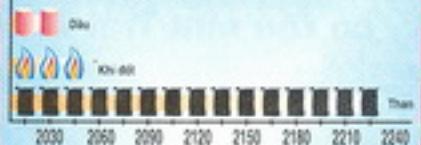
Ở Nga, việc tiêu thụ nước quá mức từ biển Aral đã khiến cho các tàu thủy mắc cạn. Nước ngọt ngày càng hiếm.

Tình trạng ô nhiễm không khí cũng rất tồi tệ ở Aten, nơi mà xe ô tô chỉ được phép vào thành phố hai ngày một lần.

Việc chăn thả gia súc quá mức đã biến những vùng đất màu mỡ thành bán sa mạc.

Mặc dầu vậy, hành động vẫn chưa muộn, nhưng với điều kiện là toàn thế giới phải cùng nhau làm việc. Xét cho cùng, đây là vấn đề toàn cầu. Điều

Dự báo về nhiên liệu hóa thạch
Mỗi khi những nhiên liệu hóa thạch bị dùng cạn kiệt thi không thể phục hồi lại chúng được. Tai họa là ở chỗ chúng ta đang phung phí của cải để dành của mình với tốc độ đáng báo động.

- Dầu có thể sẽ cạn hết vào năm 2040.

- Khi đất có nguy cơ cạn kiệt vào năm 2055

- Than có nguy cơ cạn kiệt vào khoảng năm 2230.

Đã đến lúc phải thay đổi. Bằng cách bớt dùng những dạng năng lượng hiện có và phát triển nhiên liệu thay thế chúng ta có thể để dành những năng lượng chưa dùng đến cho thế hệ tương lai.

quan trọng là hãy xem xét các sự việc, rồi xem bạn có thể giúp được gì. Chúng ta đang có cơ hội, hãy cứu lấy hành tinh trong khi còn có thể.

HÃY HÀNH ĐỘNG!

Nhiều khó khăn của thế giới nối kết với nhau nhưng tất cả chúng ta vẫn có thể làm điều gì đó để cứu giúp. Thông qua quyển sách này, bạn sẽ thấy ra những ý hay có thể cứu Trái Đất đang lâm nguy.

BẮT ĐẦU TỪ ĐÂY!

Bước đầu tiên gồm ba bước sau: giảm bớt, tận dụng và tái chế.

Giảm bớt số lượng hàng hóa mà bạn sử dụng. Bao bì không cần thiết chiếm một phần ba lượng rác thải. Hãy cố mua những hàng hóa có ít hoặc không có bao gói.

Tận dụng bất kỳ cái gì bạn có thể. Giữ lại giấy một mặt để viết nháp, dán dẽ lên đĩa chì, bạn có thể tận dụng lại phong bì, lấy quần áo cũ làm giẻ lau. Trước khi vứt bất kỳ thứ gì hãy nghĩ xem có thể tận dụng nó làm gì không.

Tái chế những gì mà bạn không thể tận dụng được nữa. Hơn một nửa rác thải có thể tái chế gồm thủy tinh, kim loại, giấy vụn,

chất dẻo và vải vụn. Xem kỹ hơn ở trang 12 và 18.

LỐ HỒNG TRỐNG TRÀI

Khi lố hồng trên tầng ôzôn ngày một to ra, thi nhận thức của bạn về tình hình khó khăn cũng lớn theo. Ở trang 22 bạn sẽ thấy rất nhiều ý tưởng mà hôm nay bạn có thể giải quyết theo cách khác.

BÙM!

Vụ bùng nổ dân số toàn thế giới

Tại các nước thế giới thứ ba, người dân thường có những gia đình rất đông con.

Một trong những nguyên nhân của tình trạng trên là do trong quá khứ rất nhiều trẻ em bị chết non.

Ngày nay, nhờ tiến bộ y học, ngày càng ít trẻ em bị chết và do đó dân số tăng lên. Tình hình này lại càng làm căng thẳng vấn đề các phong tiện sống.

Để cung cấp lương thực và nhà ở cho tất cả số dân sinh ra thêm, các thành phố mọc lên và cần thêm đất đai để cày cấy. Hàng

năm một diện tích rừng mua nhiệt đới bằng diện tích nước Áo và nước Bỉ bị chặt phá để lấy đất cày cấy và xây dựng làng mạc.

Nguồn cung cấp nước cũng bị đe dọa. Một số nước khô hạn nhất thế giới ở châu Phi và các nước Ả-rập lại là những khu vực có dân số tăng nhanh nhất.

Cộng đồng thế giới hiện nay đang cố gắng giáo dục mọi người về dân số. Nhưng lại cần phải có thời gian để cho nhận thức thay đổi trong khi vẫn cần chi có hai con.

CHÂU PHI:

Dân số: 700 triệu
Thời gian để dân số tăng gấp đôi: 24 năm

Vào năm 2025 dân số châu Phi sẽ gấp ba lần châu Âu. Đúng 5 năm nữa họ sẽ phải nhập khẩu gần một nửa số ngũ cốc cần thiết nuôi sống số dân tăng lên này.

THÁI LAN

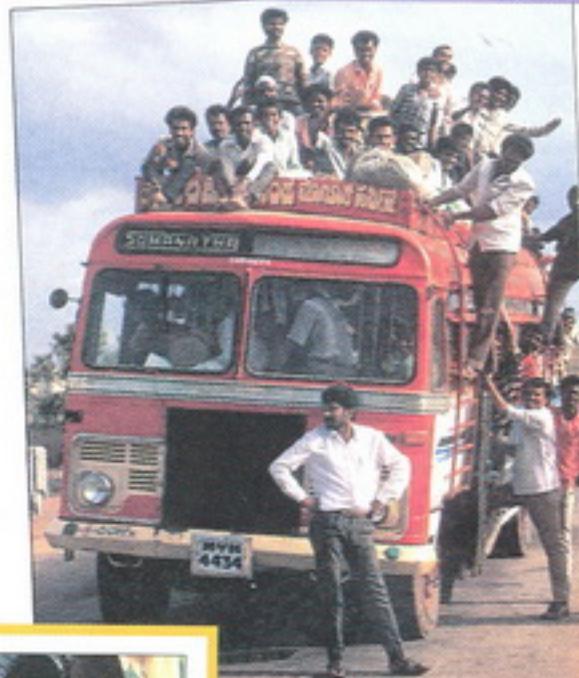
Dân số: 59,4 triệu
Thời gian để dân số tăng gấp đôi: 50 năm

Thái Lan là một trong những nước giải quyết thành công vấn đề dân số. 30 năm về trước phụ nữ Thái thường có 6 con hoặc hơn. Nhưng sau khi chính sách giáo dục được thực hiện năm 1970, tỷ lệ sinh để dân giảm xuống mỗi gia đình chỉ có hai con.

GIỚI HẠN CỦA THÀNH PHỐ

Đến năm 2000 gần một nửa số dân của thế giới sẽ sống trong các thành phố. Cuộc di cư ồ ạt rời bỏ nông thôn này đã thúc đẩy những khu nhà ổ chuột lấp xung lan khắp các vùng ngoại ô thành phố. Như bạn thấy trong ảnh một khu ổ chuột ở Rio de Janeiro, Brazil, đây là cuộc sống ám đạm của ba triệu dân. Người ta tính đến lúc dân số thế giới đạt đến 10 tỉ vào năm 2050, chúng ta cần phải có thêm 4,5 triệu km² đất cày cấy và làm nhà ở, bằng nửa diện tích nước Mỹ.

ẤN ĐỘ

Dân số: 911,6 triệu
Thời gian để dân số tăng gấp đôi: 36 năm.

Mặc cho Chính phủ vận động, dân số Ấn Độ vẫn tiếp tục tăng. Đến năm 2000 có thể sẽ bằng dân số Trung Quốc hiện đã hơn 1 tỷ người. Nhưng với diện tích đất chỉ bằng một phần ba Trung Quốc, nước này gặp phải nguy cơ nghiêm trọng là không thể trồng đủ lương thực.

TRUNG QUỐC

Dân số: 1,2 tỉ.
Thời gian để dân số tăng gấp đôi: 61 năm

Một đạo luật mới ban hành năm 1979 nhằm ngăn chặn nạn bùng nổ trẻ em. Hiện nay ở Trung Quốc nếu cha mẹ nào có hai con trở lên sẽ không được Chính phủ trợ cấp và còn có thể bị phạt nua. Vì vậy các bậc cha mẹ thường giữ bí mật về số con cái, và người ta ước tính có khoảng 100 triệu người Trung Quốc không có khai sinh.

CHÂU ÂU

Dân số: 728 triệu
Thời gian để dân số tăng gấp đôi: 1025
Tỷ lệ sinh và tử của châu Âu gần bằng nhau, cho nên dân số không thay đổi. Ở một số nước như Italia, Đức và Hungari dân số thực tế còn giảm.

VẤN ĐỀ RÁC THẢI

**BÍ MẬT CỦA
QUÁ TRÌNH TÁI
CHẾ CHÍNH LÀ
GÁNH NĂNG
RÁC THẢI!**

Ô tô bếp gi rồi! Từ xác những chiếc ô tô ép bếp này có thể tái sinh thành những chiếc xe máy mới láng bóng.

Hàng năm mỗi gia đình trung lưu ở châu Âu vứt ra hơn một tấn rác. Một khi chúng đã bị quăng vào thùng rác thì đa số trong chúng ta không hề nghĩ tới chúng đến lần thứ hai - sau khi dùng rồi thì chúng chỉ là rác rưởi thôi, đúng không?

Có thể bạn không thích điều này, nhưng hơn một nửa những thứ xe rác đó di lại có thể tái chế. Thật là không may vì hiện nay

mới chỉ có khoảng một phần mươi số rác thải gia đình được tái chế.

LẮP ĐẶT LẠI

Khi rác được các xe chở rác mang đi, phần lớn chúng được chất đóng lại rồi phủ một lớp đất - để cho rác bị thiêu nhiên phân hủy. Việc này tốn rất nhiều thời gian và có thể sinh ra khí ga dễ nổ. Ở một số địa phương khi ga được gom lại làm khí đốt để lấy nhiệt lượng, nhưng không

phải mọi thứ rác đều dễ dàng phân hủy. Một số loại chất dẻo có thể tồn tại ít nhất là 400 năm.

Một giải pháp khác tốt hơn nhiều, đó là hãy giảm bớt lượng rác ngay ở trạm đầu tiên, sau đó tận dụng những thứ ta chuẩn bị vứt đi. Sau cùng, việc tái chế sẽ sử dụng ít năng lượng hơn và nhờ đó có thể tiết kiệm được tiền. Và nếu ta càng tái chế được nhiều rác, thì chỗ cần để đổ rác càng ít đi. Thật đơn giản!

Núi rác đang cao dần, nhưng đã có cách.

NHỮNG KIM LOẠI QUÍ

Một phần lớn rác thải của chúng ta là bia và giấy vụn, những vật liệu lý tưởng để tái chế, nhưng nói đến chuyên tiết kiệm năng lượng thi kim loại đứng đầu bảng.

Loài người đã từng tận dụng kim loại từ những ngày đầu tiên phát hiện ra sắt. Ngày nay đến 40% thép được làm từ kim loại tái chế. Trong đám rác thải gia đình của chúng ta phần lớn kim loại bị bỏ đi dưới dạng vỏ đồ hộp. Thực vậy, nếu đem 16 ti

vô hộp mà ta dùng hàng năm đem chồng lên nhau thì sẽ được hai cột cao đến tận mặt trăng. Vỏ đồ hộp có thể làm bằng nhôm hoặc sắt. Nhôm đòi hỏi nhiều năng lượng để luyện chúng từ quặng, nhưng nếu tái chế thi sẽ tiết kiệm được tới 95% năng lượng, tiết kiệm được một đồng tiền. Chính vì thế mà các nhà máy vẫn thích tái chế những vỏ hộp nhôm hơn.

Hầu hết mọi thứ đều có thể chế tạo từ vật liệu tái

chế - từ mảnh giấy vệ sinh, dòi giấy ứng, dung cụ làm vườn cho đến chiếc ô tô mới tinh, chứa tới 84% nguyên liệu tái chế! Tuy nhiên việc tái chế sẽ vô nghĩa nếu như không có ai sử dụng sản phẩm hoàn chỉnh.

Do đó lần sau đi mua hàng bạn hãy để ý những biểu trưng của việc tái sinh khác nhau trên nhãn hiệu sản phẩm, biết đâu cái này đã từng là rác thải trong nhà bạn.

XE QUÉT RÁC VŨ TRỤ

Các nhà khoa học Mỹ bắt đầu nghiên cứu về một chiếc xe quét rác rất đặc biệt của kỷ nguyên vũ trụ, để dọn một loại rác mà trước nay chưa có một xe quét rác nào làm. Các tên lửa gieo rác bủa vây lên quí đạo của Trái Đất rất nhiều mảnh vụn đến mức chúng đe dọa những chuyến bay vũ trụ tương lai.

ASPOD (viết tắt của *Autonomous Space Processor for Orbital Debris* - Thiết bị không gian tự hành đón mảnh vụn trên quí đạo) sẽ tóm lấy những mảnh vụn của con tàu vũ trụ, bám nhó rồi giữ chung lại. Đến khi đây, ASPOD sẽ quay về báu khí quyền của Trái Đất với vận tốc cao đến mức chúng sẽ bốc cháy thành tro cùng với rác thải vũ trụ bên trong. Nghe có vẻ phức tạp hơn việc ban quét nhà đấy nhỉ!

BẮT LẤY KÉ VÚT RÁC BÙA BĀI

BẠN CÓ THỂ TÁI CHẾ NHỮNG GÌ?

GIẤY:	Giấy báo, tạp chí, giấy vụn và bìa cứng.
THỦY TINH:	Các loại chai lọ.
KIM LOẠI:	Vỏ đồ hộp nhôm và sắt, lá nhôm, dây mỏng.
CHẤT DẺO:	Chai nước uống, nước rửa chén, túi bóng, ống đựng bơ, hộp đựng sữa chua và khay thức ăn.
THỰC ĂN THỦA:	Thực phẩm có thể chế thành phân tròn, một loại phân bón thiên nhiên rất tốt.
VÀI VỤN:	Quần áo cũ được hầu hết các nhà từ thiện thu gom, cũng có thể đem tới chỗ thu mua vải vụn (giống như hàng thu mua vỏ chai).
NHỮNG THỨ KHÁC:	Pin cũ, dầu máy, sắm lốp ô tô cùng nhiều máy móc khác như tủ lạnh, v.v... có thể mang đến nơi thu mua gần nhất.

**Gom
những thứ
rác ruồi và
bắt đầu
tái chế từ
hôm nay!**

ĐÓNG GÓI CHÚNG LẠI!

Cách tốt nhất để tái chế vỏ đồ hộp là tách riêng các vỏ hộp sắt và nhôm ra. Phần lớn các nhãn in trên vỏ hộp đều cho ta biết chúng bằng sắt hay nhôm - nhưng nếu nghi ngờ, ta có thể lấy nam châm để thử. Sắt bị nam châm hút còn nhôm thì không. Khi đã phân loại rồi, ta hãy rửa qua và đập bẹp lại. Khi bạn đã gom được một túi đầy, hãy mang đến hàng thu mua vỏ hộp gần nhà. Nếu bạn là tay nghiên uống nước ngọt, thi có thể tích cóp được một khoản kha khá đấy!

CHAI LỌ CŨ

Tháo bỏ nắp hoặc nút chai lọ cùng những vật dụng thủy tinh khác, rồi tách riêng thủy tinh theo từng màu khác nhau (màu trắng, xanh, nâu). Hầu hết các chai nhựa và các loại chất dẻo khác đều được dán nhãn khiến bạn có thể nhận ra chúng thuộc loại chất nhựa dẻo nào.

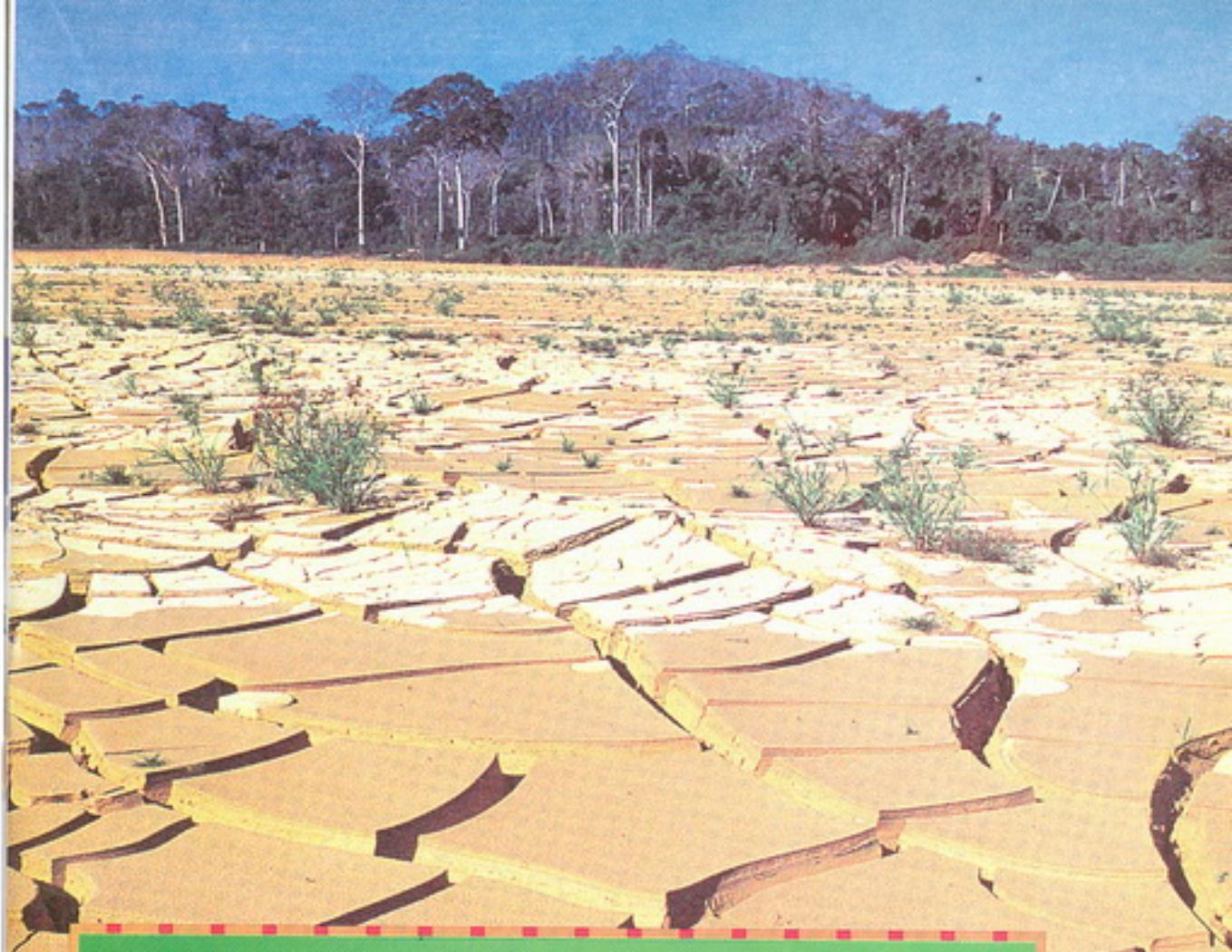
Sau đó kết thúc công việc bằng cách đem đến các trạm thu mua - nhưng nhớ đi ô tô mà lăng phí xăng!

TÍ LỆ TRONG RÁC

HÃY ĐỌC TẤT CẢ ĐIỀU NÀY!

Bước đầu tiên để tái chế giấy vụn là phải biết chắc bạn đã dùng cả hai mặt giấy. Cố gắng tập thói quen tận dụng những tờ giấy một mặt, như tập hóa đơn thanh toán tiền điện thoại. Tập hợp tất cả báo và tạp chí cũ của bạn lại và đem đến nơi thu mua giấy vụn.

RỪNG ĐẤY, BẠN CÓ TIN NỔI KHÔNG?

**Mười ngàn năm trước, một nửa thế giới
được rùng che phủ.**

Kể từ đó, hơn một phần ba số rùng bị chặt hạ để lấy đất trồng trọt và làm nhà - và phần lớn tai họa ấy lại xảy ra trong vòng 50 năm gần đây. Cây cối đóng vai trò không thể thiếu đối với Trái Đất, chúng giúp ta thở, ngăn chặn lụt lội, và cung cấp nơi ở theo đúng nghĩa đen cho hàng triệu loài động vật và thực vật. Đến lúc nên ngừng việc chặt hạ cây và hoàn toàn chấm dứt nạn phá rừng.

ĂN CƯỚP

**Ăn trộm rừng,
nơi có tiền mọc
trên cây**

Đây là sự thật - tùng giày đồng hồ rùng mưa bị chặt phá với diện tích cỡ bằng một sân bóng đá. Nan chất phá rừng với qui mô sừng sót này đang diễn ra tại những khu rừng mưa nhiệt đới. Hơn một phần ba số cây bị dốn trên thế giới hàng năm đổ xuống ở Brazil. Không chỉ ở vùng nhiệt đới, những khu rừng qui già khác trên khắp địa cầu cũng đang bị tan phá để lấy gỗ.

VẤN ĐỀ NÓNG BỎNG

Khi rừng cây bị dốn trại, người ta áp dụng kỹ thuật gọi là "đốt nuong làm rãy". Cây bị dốn ngã và những cây con sót lại của rừng thi bị đốt cháy. Hành động này làm suy thoái đất đât và ô nhiễm bầu không khí bởi khói và các khí độc hại - xem thêm ở trang

Cây cối cùng các loài thực vật khác hấp thu khí dióxit cacbon, chất khí chủ yếu làm nên hiệu ứng nhà kính, để lớn lên và nhà ra khi ôxi. Do đó khi rừng bị phát quang và đốt cháy, không chỉ có các khí nhà kính được tạo ra thêm, mà nguồn cung cấp khí ôxi qui giá cũng bị phá hủy.

Cây cối cùng hút rất nhiều nước để rồi là cây lai từ từ nhả ra dưới dạng hơi nước. Vì cây sinh ra hơi nước nhiều quá nên phía trên những tán cây ở rừng mưa nhiệt đới hình thành những đám mây thực sự.

Một khi cây cối bị dốn trại thì lút lỏi có thể trở thành một thảm họa thật sự. Năm 1988 rừng bị chặt phá hàng ngàn cây gỗ và thế là những trận mưa xối xả trút xuống gây nan lут tràn lan. May thay, sau tai hoạ đó việc chặt phá rừng lấy gỗ bẩn đã bị cấm.

GỖ GU, TÀI SẢN CỦA RỪNG NHIỆT ĐỚI

Tiền bạc không đơn giản mọc ở trên

GIỮA BAN NGÀY

cây, nhưng có thể kiếm tiền bằng cách khai thác gỗ - chỉ một cây gỗ tách hoặc gỗ gu có thể bán được từ 2 đến 3 nghìn bảng Anh (1 bảng Anh tương đương 21.000đ VN)! Thế nhưng loại cây này không mọc thành bụi, chúng chỉ mọc ven vách có ba cây trên một diện tích bằng hai sân bóng đá.

Gỗ gu cũng rất khó kiếm và những người khai thác gỗ thường phải phá hét các cây xung quanh để đưa máy vào dồn mồi một cây gỗ qui này.

Một phần ba đất rừng bị dốn trại làm bài chăn súc vật ở vùng Amazon hiện nay bị bó hoang không dùng được nữa.

BÀI CHĂN SÚC VẬT

Những dải rừng mưa bat ngàn vùng Amazon cũng đã bị dồn sạch, lấy

chỗ chan thà gia súc lấy thịt. Người ta ước tính cứ mồi một thoi thịt băm viên được bán ra thì có hai cây gỗ của rừng mưa bị chặt phá. Trải qua năm tháng người ta mới vờ lè ràng những khoảnh rừng tràn trui ấy hoàn toàn không thể dùng làm bài chăn thà. Đất màu bùn đất rất mỏng liền kết lại với nhau như rễ cây. Khi rừng bị bóc đi rồi, lớp đất màu bùn ấy cũng nhanh chóng bị nước cuốn trôi mất. Lớp đất sét bên dưới lò ra dưới nắng thiêu đốt và biến thành lớp đất mìn bạc màu cứng như đá khiến rừng không bao giờ mọc lại được nữa.

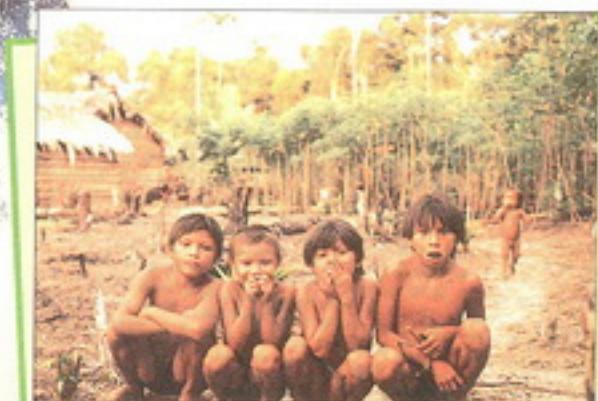
KHAI THÁC KHOÁNG SẢN

Những người khai thác mỏ cũng là những kẻ phá rừng - họ đổ đất thái lén mặt đất để tìm vàng và thiếc. Họ không chỉ phá rừng mà còn xả hóa chất làm ô nhiễm đất tròng tró và nước sông ngòi.

Thật không may, sự giàu có vò ván của rừng mưa nhiệt đới lại dẫn đến việc phá hoại rừng.

Quá trình tài sinh rừng đang được thực hiện, nhưng hiện nay chỉ có 1km² rừng được trồng trong khi 10km² bị chặt phá.

CÁI GIÁ CỦA CUỘC SỐNG

Bộ lạc Yanomani vùng Amazon đã sống hài hòa với rừng mưa hàng bao thế kỷ nay, vậy mà bây giờ họ đang đứng trước nguy cơ mai mài diệt vong.

Mỗi đe dọa đến từ bên ngoài, những người làm đường mới dì xuyên qua rừng mưa, công với những người đi đào vàng và thiếc. Vì người Yanomani không có sức đề kháng với bệnh tật nên họ bị nhiễm mầm bệnh do những người ngoài tình cờ mang đến. Hậu quả là nhiều người dân Yanomani đã chết.

Đồng thời những sông ngòi mà họ đánh cá cũng bị ô nhiễm bởi hóa chất thải từ mìn, và một số người Yanomani bị bắn chết vì tranh giành đất đai.

Ngày nay chỉ còn sót lại khoảng 9000 người Yanomani. Mặc dù chính phủ Brazil đã công nhận đất đai thuộc quyền sở hữu của người Yanomani, nhưng tương lai của bộ lạc này vẫn rất ám đạm.

Nhưng hiện nay vẫn chưa muộn để cứu lấy những tài nguyên phong phú của rừng mưa. Bạn hãy ghi những câu của bài của rừng mưa ra giấy, rồi xem lời mashed nước ở trang 18

Rừng mưa nhiệt đới xanh quanh năm là môi trường đa dạng nhất thế giới.

Quá một nửa loài động vật và thực vật trên Trái Đất sống ở rừng mưa và hàng ngàn sản phẩm mà chúng ta cho là của mình đều có xuất xứ tại đây, kể cả hàng trăm loại thực phẩm khác nhau và nhiều loại thuốc.

1 Cây cao nhất có thể tới 60 m. Cây thấp hơn cũng có 30-45 m làm thành vòm lá xanh. Đầu cành cây dan chằng chịt thành mái nhà, tổ ấm cho nhiều loại chim như chim tucan và vẹt, cũng như cho khỉ và dơi.

2 Con lười là một trong những động vật lười biếng nhất thế giới - nó có thể treo mình trên cây suốt 21 tiếng đồng hồ để ngủ.

3 Chim đại bàng diều đang gặp nguy hiểm vì nạn phá rừng, chúng sống trên các ngọn cây cao nhất, chuyên săn bắt lùi và khỉ.

4 Cây me su từ vàng đẹp đẽ này từng là loài cây mọc phổ biến ở rừng mưa Brazil, nhưng vì nạn phá rừng nên ngày nay đây là một trong những loài cây có nguy cơ dễ bị diệt chủng nhất thế giới.

5 Con nhện ăn chim này có khoảng cách giữa hai chân do được 17cm và bắt mồi bằng cách dùng tầm con mắt chăm châm chò chim hoặc côn trùng.

6 Loài nhái mũi tên độc tiết ra một chất độc chết chóc chỉ cần 0,00001 gam là có thể giết

chết người. Người da đỏ Amazon dùng chất độc của loài nhái leo cây tẩm vào đầu mũi tên để săn thú.

7 Cá Candiru dài 2,5cm dùng nhứng gai nhọn trên lưng đâm vào thịt động vật và người đến gần chúng.

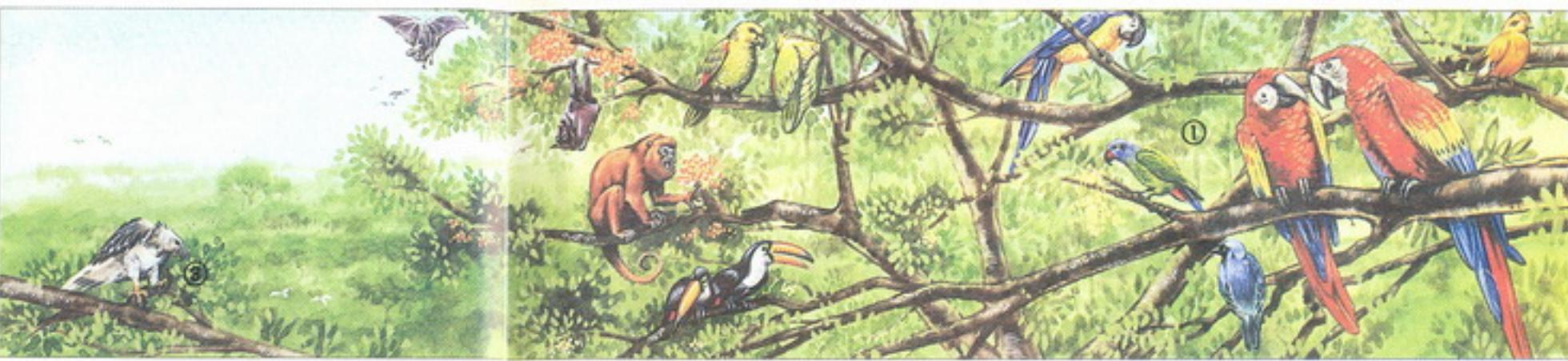
8 Một số động vật ăn cỏ lớn như heo vòi, huou và linh dương sống trên thảm rừng.

9 Nhiều loại hoa quả của chúng ta có xuất xứ từ rừng mưa. Chúng ta ai cũng biết mùi vị dứa và chuối, nhưng còn tới 2.500 loài khác nữa chưa từng được nếm thử.

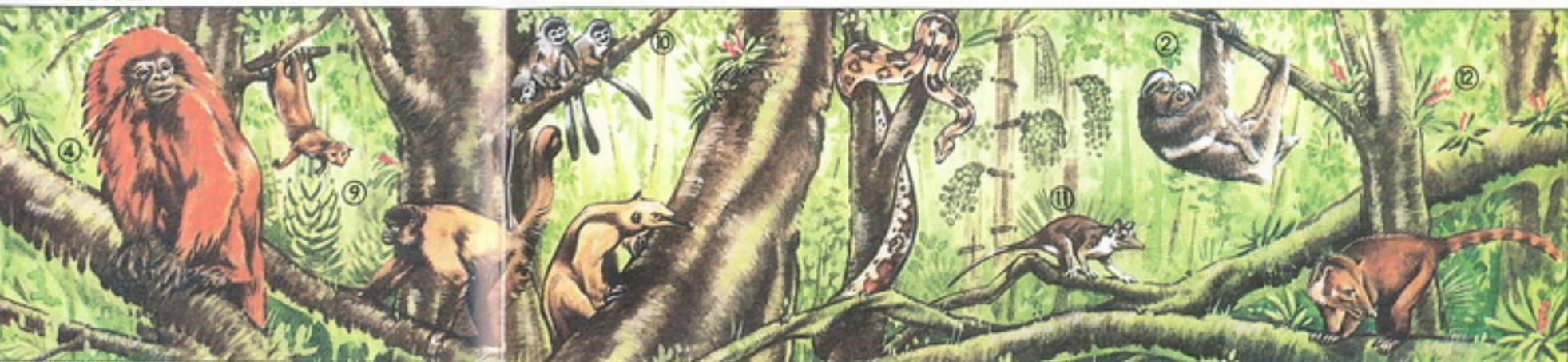
10 Một phần tu các thú thuốc hiện nay có gốc gác từ rừng mưa. Các nhà khoa học tin rằng còn tới hàng ngàn cây thuốc nữa đang đợi chúng ta phát hiện.

11 Cao su lấy từ một loại cây có quê hương ở Brazil và ngày nay được trồng khắp châu Á.

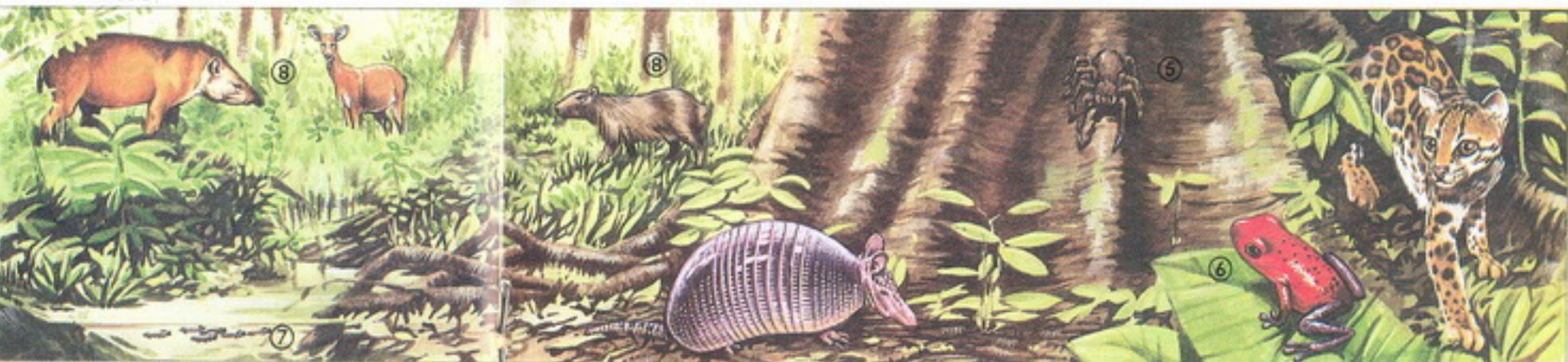
12 Các cây họ dừa mọc trên ngọn những cây khác. Chúng hút hơi ẩm từ không khí và hút trộm chất dinh dưỡng từ cây chủ.

TÂN RỪNG

TẦNG GIỮA

THẨM RỪNG

NGOÀI KIA LÀ RỪNG ĐẤY!

MÁCH NƯỚC BẢO VỆ RỪNG

Rừng mưa là tài sản của thế giới cần bảo vệ. Bạn có thể cảm thấy mình cách xa vẫn dễ hàng triệu cây số, nhưng bạn vẫn có thể thực sự giúp ích.

- Hãy mua sản phẩm giấy tái sinh bất cứ lúc nào có thể, bạn đã giúp bảo vệ cây rồi đấy.
- Tài sinh giấy và sử dụng lại phong bì
- Dùng khăn mùi xoa thích hợp thay vì dùng giấy ăn một lần rồi vứt đi.
- Đề ý xem trong trường của bạn có bàn ghế làm bằng gỗ tốt nhu tết và gụ không. Nếu có thì hãy làm đơn báo cho giáo viên chủ nhiệm. Việc đó có thể khiến cho thầy cô phải suy nghĩ kỹ trước khi mua bàn ghế mới.

- Sử dụng lại các túi bóng bẩn nhựa và nếu bạn mua những thứ nhỏ thi thử tính xem có thể không cần túi mà đựng chúng trong lót hay cặp sách để mang về nhà, v.v...

- Tổ chức một đợt gây quỹ hay thực hiện hoạt động tám trợ để giúp đỡ hội cứu trợ cây xanh hay nhóm bảo tồn ở địa phương.

- Chăm sóc những cây cổ thụ trong khu vực bạn ở bằng cách tuồi nước cho chúng vào mùa khô.
- Tránh những thứ hàng cần nhiều bao gói.
- Giúp bảo tồn rừng ở địa phương và phối hợp với cơ quan bảo vệ động vật hoang dã địa phương.

VIẾT ĐI!

Một trong những cách tốt nhất để giúp đỡ các bộ lạc trong rừng và chấm dứt phá rừng là hãy viết thư cho chính phủ các nước có liên quan. Bạn hãy viết cho người đứng đầu chính phủ, mở đầu bằng: "Thưa ngài!", sau đó giải thích vì sao bạn quan tâm đến những gì đang diễn ra trong rừng mưa. Phải viết sao cho thật ngắn gọn, dễ hiểu và lời lẽ phải lịch sự đây!

TRỜI ĐANG NÓNG LÊN ĐẤY!

Nếu không có hiệu ứng nhà kính, Trái Đất có thể lạnh hơn hiện nay tới 33°C , nghĩa là rét run cầm cập, nhưng có phải trời đang nóng đến bong tay không?

Bầu khí quyển của Trái Đất bảo vệ chúng ta khỏi cái lạnh khủng khiếp của không gian vũ trụ, dùnh như nó bao bọc chúng ta trong một tấm chăn ấm áp. Giống như tấm kính trong nhà kính, bầu khí quyển quá nhiều dióxit cacbon từ việc đốt các nhiên liệu hóa thạch như than, dầu mỏ và khí đốt.

• Con người thải vào khí quyển quá nhiều dióxit cacbon từ việc đốt các nhiên liệu hóa thạch như than, dầu mỏ và khí đốt.

• Những khu rừng mưa rộng lớn có thể hấp thụ dióxit cacbon đã bị chặt phá.

• Nồng độ khí metan tăng lên

mây là một dạng tồn tại), dióxit cacbon và metan.

NÓNG LÊN, NÓNG LÊN

Qua hàng triệu năm những khí nhà kính này vẫn làm công việc của nó mà chẳng có vấn đề gì, nhưng 100 năm lại đây sự việc đã thay đổi.

• Nhungs khí độc hại khác như CFC và óxit nitro cũng xả vào bầu không khí vốn đã ngọt ngạt.

Khi nhà kính càng nhiều thì "nhà kính" càng nóng lên. Trong vòng 100 năm trở lại đây, nhiệt độ Trái Đất tăng lên khoảng $0,5^{\circ}\text{C}$ và có thể sẽ tăng lên $4,5^{\circ}\text{C}$ nữa vào 50 năm tới. Con số này nghe có vẻ không lớn, nhưng các nhà khoa học nói rằng hiện tượng Trái Đất nóng lên sẽ gây tác động tàn phá khai hậu của hành tinh trong tương lai.

SỐNG TRONG MỘT NHÀ KÍNH

Nhiệt độ đang cản trở việc ngăn chặn Trái Đất nóng lên

SỰ THẬT VỀ LỒ HỒNG

Cách bề mặt Trái Đất khoảng 15-20 km, khí ozon tạo thành tầng ozon của bầu khí quyển, ngăn chặn hầu hết các tia tử ngoại của Mặt Trời. Thế nhưng những năm gần đây tầng ozon này đang mỏng dần.

Một nhóm khí ga gọi là khí CFC (Clorua-florua cacbon) chính là thủ phạm.

Loại khí này được dùng trong kỹ thuật đóng lạnh, làm nhựa xốp và cho đến tận những năm gần đây người ta vẫn tưởng chúng không phản ứng với bất kỳ chất hóa học nào. Thế nhưng khi khí CFC xâm nhập tầng ozon, chúng bị tia tử ngoại của Mặt Trời làm thay đổi và bắt đầu tấn công tầng ozon.

Đây chính là nguyên nhân dẫn đến lồ hồng lớn ở phía trên cực Bắc và cực Nam. Hiện nay lồ hồng ở phía trên Nam Cực đã to bằng cả vùng Bắc Mỹ và sâu bằng chiều cao của đỉnh Everest.

LỜI HỨA TOÀN CẦU

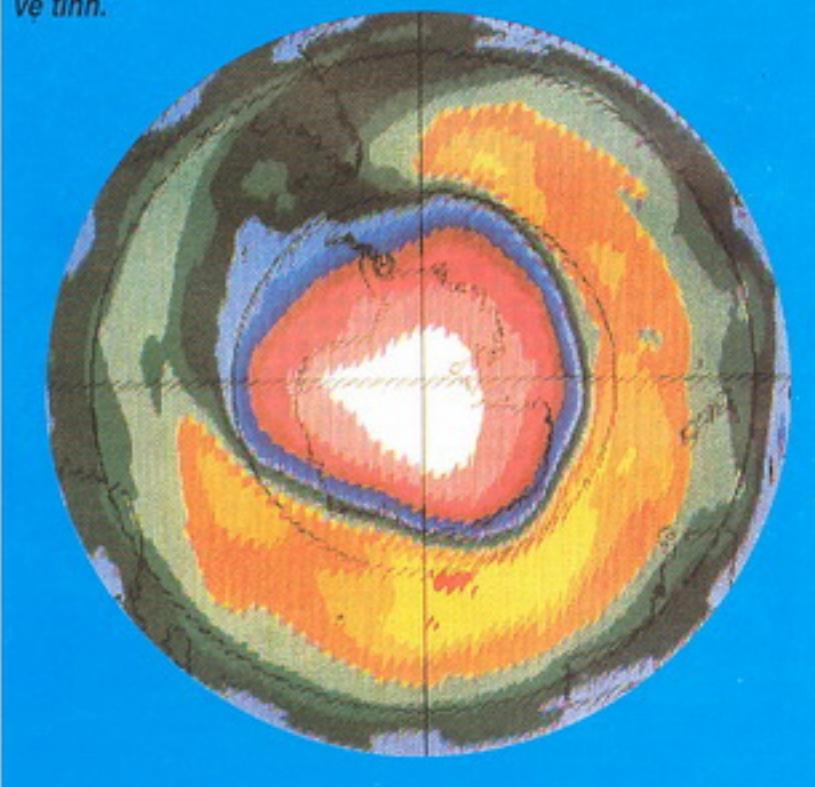
Hầu hết các nước đã cam kết ngừng sử dụng khí CFC vào năm 2000, nhưng vì tình trạng này đã kéo dài gần 100 năm nên ít nhất phải mất một thế kỷ mới khắc phục hết hậu quả.

Tầng ozon mỏng đã bị nghi là nguyên nhân làm tăng các trường hợp ung thư da và đau mắt ở Óxtraylia và Niu Dilân. Người ta cũng đang lo việc thiếu khí ozon sẽ dẫn đến tình trạng mùa màng thất thu. Khi CFC nguyên trước đây được gọi là chất khí kỳ diệu, nhưng chính chúng đã gây nên rất nhiều vấn đề về "lồ hồng".

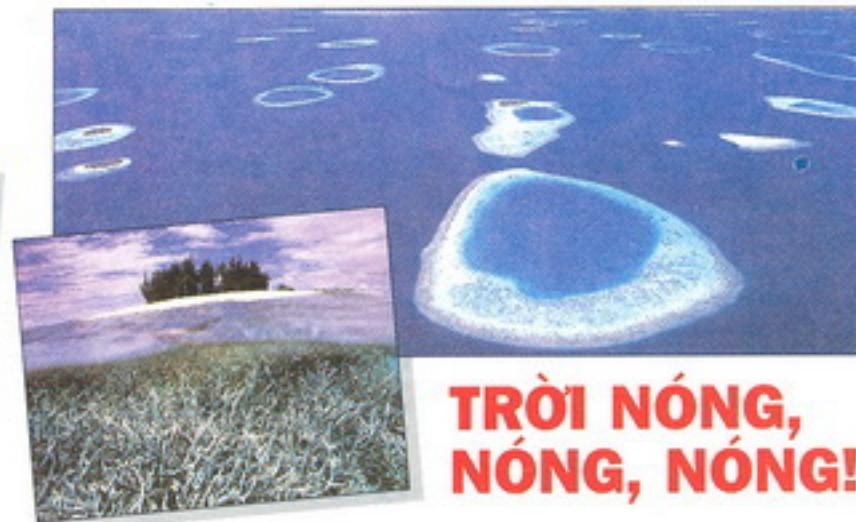
Cần ít nhất một thế kỷ để khắc phục hết hậu quả của khí CFC này.

Hình ảnh nhiệt của lồ hồng trong tầng ozon chụp từ vệ tinh.

Mối đe dọa của cơn xoáy lốc đang tăng dần.

TRỜI NÓNG, NÓNG, NÓNG!

Khi CFC không chỉ gây hại cho tầng ozon, chúng còn làm tăng hiệu ứng nhà kính. Chất khí này còn mạnh gấp 25.000 lần dióxit cacbon, khiến chúng trở thành nhân tố quan trọng làm cho Trái Đất nóng lên.

Nếu như Trái Đất nóng lên làm nhiệt độ tăng, thì những mảng băng ở cả hai đầu Nam Cực và Bắc Cực sẽ tan ra và mức nước biển dâng lên. Mức nước đại dương đã cao hơn 15cm vào

thế kỷ này và sẽ tăng đến mức khủng khiếp là 1m vào năm 2030. Đây sẽ là tai họa thảm khốc cho những nước ở nơi đất thấp như Hà Lan, Bängladet và quần đảo Mandivo, hoặc sẽ bị biến mất trong nước, hoặc đất trống bị hủy hoại vì bị ngập nước mặn.

Các sinh vật biển cũng sẽ bị đe dọa khi nhiệt độ ở các đại dương tăng lên. Thị dụ, san hô sẽ ngừng phát triển và chết khi nhiệt độ nước biển lên đến trên 28°C. Hiện tượng này gọi là hiện tượng tẩy trắng và đã tác động đến san hô ở vùng biển Caribê, Óxtraylia và Philipin.

MÙA BÃO ẬP ĐẾN

Khi nhiệt độ Trái Đất tăng lên đáng kể, thời tiết trên thế giới có khả năng thay đổi. Bắc Âu sẽ có thời tiết giống như miền Nam Áu. Điều này có vẻ là dễ chịu khi trời đông lạnh giá, nhưng tác động trên toàn thế giới thì thật là thảm họa. Một phần của châu Phi, châu Á và châu Mỹ sẽ bị hạn hán, trong khi đó bão tố sẽ trở nên mạnh hơn và thường xuyên hơn trên toàn cầu.

Lời dự đoán thật là buồn, nhưng bạn vẫn có thể làm cái gì đó để cứu giúp.

NHỮNG Ý TƯỞNG NGỜI SÁNG

Bạn hãy góp phần hạn chế hiệu ứng nhà kính

- Bật điện khi không cần thiết có thể khiến khí dióxit cacbon sinh ra nhiều thêm, nên hãy tắt tivi, đèn, video và các dụng cụ điện khác khi không dùng đến.
- Hãy dùng phương tiện giao thông

công cộng nếu có thể. Hay tốt nhất là tiết kiệm tiền và năng lượng bằng cách đi bộ hoặc xe đạp.

- Những bóng đèn tiết kiệm điện có thể đắt hơn một chút, nhưng vì chúng tiêu thụ ít điện và tuổi thọ cao hơn nên dùng vẫn rẻ hơn nhiều.

- Nhớ bô mẹ xoay núm bình nóng lạnh giảm nhiệt độ xuống một nấc và chỉnh sao cho nó đóng mạch chậm hơn một chút. Bạn không nhận thấy sự khác nhau đâu nhưng sẽ tiết kiệm được năng lượng.

NHỮNG CHIẾC VÉ CHÍNH ĐÁNG
Một chiếc xe buýt ngay cả khi chỉ một phần tu số ghế có người ngồi, thì hiệu quả nhiên liệu của nó vẫn gấp đôi một xe ô tô gia đình.

Tôi làm nó từ những cuộn giấy vệ sinh cũ đây...

KHÔNG KHÍ TRONG LÀNH NHÉ? KHÔNG, CÁM ƠN!

Một số giống cây trồng như cà chua vẫn lớn nhanh khi nồng độ dióxit cacbon cao.

MẶT XẤU CỦA Ô TÔ
Hàng năm một ô tô có trung bình thải ra một lượng khí nhà kính dióxit cacbon gấp bốn lần trọng lượng bản thân nó.

- Cố gắng vận động bộ mẹ hàng tuần đi xe máy ít thôi, hoặc có đi thi đi chung với người nào đó.

- Nếu biết có ai đó mua tủ lạnh mới, thử tìm hiểu

xem họ có chịu khó xử lý an toàn khí CFC trong tủ cũ hay không, và gợi ý họ nên mua tủ lạnh "sạch", nghĩa là không dùng CFC.

- Cố gắng tận dụng và tái chế các thứ càng nhiều càng tốt.
- Khi đi mua hàng, hãy tìm những món ít bao gói, để khỏi lâm rác.

RA ĐI, RA ĐI...

Hết rồi! Loài tê giác Java sẽ thuộc về lịch sử nếu chúng ta không ra tay sắm.

Thoạt nhìn bạn có thể tưởng con vật hình thù kỳ quái này thuộc về kỷ khủng long. Chẳng bao lâu nữa, nó rất có thể có cái gì giống khủng long hơn là vé bě ngoài. Nó cũng có thể bị tuyệt chủng. Trong vòng 25 năm tới người ta tính có khoảng nửa triệu loài động thực vật sống trên hành tinh sẽ bị tuyệt chủng, tức là khoảng 20 nghìn loài mỗi năm.

Ít lâu sau có lẽ chỉ có thể tìm thấy những loài động vật như tê giác Java, vượn Gorila núi, cá voi xanh, và còn nhiều, nhiều nữa... ở trong sách mà thôi.

CÂU CHUYÊN THÀNH CÔNG.
Hoàn toàn có thể bảo vệ các loài vật. Số lượng linh dương A-rập tut xuống chỉ còn có ba con hoang dã vì bị săn bắt hết. Ngày nay nhờ có Quỹ bảo vệ thiên nhiên hoang dã thế giới, đã có trên 800 con linh dương A-rập được bảo vệ sống trong trạng thái hoang dã.

SÆU MỸ

Số lượng: 140 con.

Đã có thời chỉ còn trên 50 con vì bị con người săn bắn và xây dựng nhà trên môi trường sống của chúng.

Những chương trình nhân giống thận trọng hy vọng sẽ tăng số lượng đàn chim.

VẸT XANH TÍM

Số lượng: 3.000 con.

Là loài chim cánh quai, vẹt macao xanh tim có thể bán tới giá 12.000 bảng Anh ở chợ đen.

BÁO SƯ TỪ FLORIDA

Số lượng: khoảng chừng 30 con.

Số lượng giảm dần đến mức báo động vì con người vẫn tiếp tục lấn chiếm môi trường sống của chúng ở đầm lầy Florida.

VƯƠN GORILA NÚI

Số lượng: 600 con.

Trong 90 năm gần đây chúng bị săn bắn đến mức gần tuyệt chủng. Thêm vào đó nạn phá rừng đã cướp đoạt môi trường sống của chúng.

NHỮNG LOÀI ĐỘNG VẬT ĐANG BIẾN MẤT

Có khoảng 6000 loài động vật khác nhau hiện đang bị đe dọa tuyệt chủng.

SÆU MỸ

Số lượng: 140 con.

Đã có thời chỉ còn trên 50 con vì bị con người săn bắn và xây dựng nhà trên môi trường sống của chúng.

Những chương trình nhân giống thận trọng hy vọng sẽ tăng số lượng đàn chim.

HỐ XIBIA

Số lượng: khoảng từ 250 đến 450 con.

Thức ăn của hổ Xibia ngày càng khan hiếm, có nghĩa là hổ phải di săn trên một diện tích rất rộng cách xa hang ở thiên nhiên của nó. Thật không may, như vậy cũng có nghĩa là loài hổ thường phải đến gần người, và bị người ta bắn chết.

GẦU TRÚC LỚN

Số lượng: 1.000 con.

Vì gấu trúc sống gần như hoàn toàn dựa vào chồi măng và rễ cây trúc, nên mối đe dọa lớn nhất đối với chúng là nạn đói do cây cối tàn lụi và nạn phá rừng.

HÀ MÀ

Số lượng: 160.000 con.

Bon săn trộm đã từng giết hà mã để lấy răng vì rất khó phân biệt răng hà mã với ngà voi.

TÊ GIÁC NHỎ JAVA

Số lượng: khoảng chừng 70 con.

Một trong những loài động vật gặp nguy cơ diệt chủng nhiều nhất vì bị săn bắn trộm để lấy sừng. Đồng thời dân số đảo Java tăng lên, mà mang các thành phố vào tận rừng mua và hủy hoại ngày càng nhiều môi trường sống của tê giác nhỏ Java.

THÓ CÓ TÚI

Số lượng: không rõ.

Loài động vật nhỏ thuộc bộ thú có túi của Óxtraysia lúc mới đầu được biết đến như loài thỏ thông thường, nhưng giờ đây chắc chắn chúng chẳng còn thông thường chút nào. Ngoài việc bị săn bắt để lấy bộ lông, số lượng chúng còn giảm do nguồn thức ăn ít đi và loài cáo săn chuột phát triển. Hiện chúng đang được bảo vệ nhưng nguy cơ diệt chủng vẫn còn.

CÁ VOI XANH

Số lượng: chưa đến 3.000 con.

Suốt gần 100 năm lại đây nạn săn bắn làm giảm số lượng cá voi xanh xuống đến 99%. Ngày nay có vẻ chưa chắc số lượng của chúng được phục hồi.

KHIẾP QUÁ!

Đã đến lúc phải làm sạch ô nhiễm.

Ô NHIỄM KHÔNG KHÍ

Bình thường chúng ta không nhìn thấy không khí, nhưng trong một số điều kiện thời tiết nhất định, một lớp sương mù dày đặc gọi là khói mù treo lơ lửng trên thành phố. Khói từ ô tô, xe máy thải ra là nguyên nhân của tình trạng ô nhiễm độc hại này. Những ô tô có lắp bộ lọc xúc tác (để chuyên những khí độc hại thành khí ít độc hại hơn) sẽ giảm ô nhiễm tới 90%.

BẠN CÓ BIẾT?

Nước bẩn là kẻ giết người ghê nhất thế giới - hàng năm trên 5 triệu trẻ em chết vì bệnh kiết lỵ do uống phải nước nhiễm bẩn có lẫn nước cống.

MUA AXIT

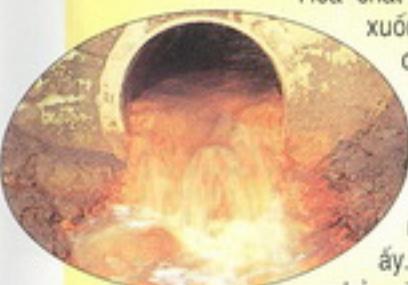
Mua axit gây ra bởi khí thải từ xe cộ và các nhà máy nhiệt điện. Những khí này tác dụng với ánh nắng và hơi ẩm không khí tạo thành mua chúa axit. Mua axit rơi xuống và gây hại: Nó làm tăng mức độ chất độc hại trong đất, cây cối trại lá và chết, mặt những pho tượng bị loang lổ vì nước ăn mòn, còn các sông hồ thi mến axit đến mức không sinh vật nào sống được trong đó.

Ở Thụy Điển người ta rắc với xuống những hồ chết và rùng để chống lại mua axit.

Cây cối ở Ba Lan bị mua axit ăn trui.

Ô NHIỄM BIỂN

Hóa chất công nghiệp xả xuống sông ngòi chảy ra biển và được các sinh vật nổi háp thụ. Cá nhỏ ăn những sinh vật nổi bị nhiễm độc ấy. Cá to lại ăn cá nhỏ, và các loài có vú sống ở biển lại ăn cá to, chất độc chết người cứ thế tích tụ lại.

Ô NHIỄM SÔNG NGÒI

Hầu hết các chất thải đều được xử lý thật an toàn trước khi đưa trở lại vào môi trường, nhưng một số chất thải thô vẫn được bơm thẳng xuống sông biển, làm hại động thực vật. Người ta còn ngờ rằng chúng gây bệnh cho những người hay ngâm mình dưới nước như những vận động viên lướt sóng.

VĂN ĐỀ NÓNG HỒI

Ngành nông lượng nguyên tử tạo ra chất thải chứa chất phóng xạ nguy hiểm suốt 250.000 năm nua - nghĩa là còn lâu hơn tuổi của những pho tượng sphinx tới 245.000 năm! Các nhà khoa học thường tổng chất thải hạt nhân vào những thùng phuy rồi cho xuống biển, nhưng việc này đã bị cấm từ năm 1983. Hiện nay các chính phủ không thể quyết định chỗ nào an toàn để chôn loại chất thải đáng lo ngại này.

DẦU TRÊN BIỂN

Đã có nhiều tàu chở dầu lớn bị đắm gây ra những vết dầu loang khổng lồ. Tuy nhiên, sự ô nhiễm dầu chủ yếu gây ra bởi việc dò đường ống dẫn dầu hay do các tàu rửa các thùng chứa dầu. Lông chim bị dính dầu sẽ làm chim chết rất nhanh. Các động vật hít phải hơi dầu hay ăn phải các động vật khác bị dính dầu thì cũng gần như phải đối mặt với cái chết chắc chắn.

RÁC THẢI

Hàng bao thế kỷ nay con người thả rác ra biển. Giờ đây lượng rác sinh ra đã lên tới con số khổng lồ và chứa cả chất độc là những thứ không bị phân hủy sau hàng trăm năm. Những rác chất độc này bao bọc quanh lũ chim, và cá cũng tưởng đó là thức ăn của chúng.

HỒ CHẾT

Nghề nông hiện nay sử dụng một lượng lớn phân bón để tăng sản lượng mùa màng, nhưng rất nhiều phân bị nước cuốn trôi xuống sông hồ, khiến cho một số thực vật thủy sinh như tảo phát triển rất mạnh. Chúng ngăn chặn ánh sáng và hút hết ôxi. Chẳng bao lâu nữa trong nước sẽ không còn đủ chỗ cho cá và những động vật sống dưới nước khác.

ĐƯỜNG ĐI CỦA NƯỚC!

Câu chuyện tiếp tục về chu trình của nước.

Nước không bao giờ có thể dừng hết hoặc hoàn toàn cạn kiệt - nó thực hiện một vòng tuần hoàn nhò năn lượng Mặt Trời.

Trong chu trình tuần hoàn ấy, giai đoạn trước chuẩn bị điều kiện cho giai đoạn sau.

Chính vì vậy mà một tác động xấu như ô nhiễm nước sẽ gây tác hại đến toàn bộ chu trình

BAY HƠI

Các đại dương của chúng ta chứa tới 97% lượng nước trên Trái Đất. Hơn 2% bị đóng băng ở hai đầu cực bắc và nam. Thế có nghĩa là chỉ khoảng 1% lượng nước trên thế giới tham gia chu trình tuần hoàn nước từ xưa đến nay.

28

10 Nước mưa được đất hấp thu cuối cùng lỉ ngâm ra sông hoặc biển.

11 Sông chảy ra biển và chu trình tuần hoàn lại tiếp tục.

1 Nước ở sông hồ và đại dương bị Mặt Trời làm bay hơi, được gió bốc lên khỏi bề mặt Trái Đất.

2 Nước cũng bay hơi từ cây cỏ trên mặt đất.

4 Khi hơi nước ngưng tụ gần mặt đất chúng tạo thành sương hoặc sương mù. Lượng hơi ẩm ướt này thường được hấp thụ vào lòng đất.

3 Hơi nước bay vào khí quyển cho đến khi nhiệt độ không khí lạnh đi. Sau đó hơi nước ngưng tụ thành những giọt nhỏ, tạo thành mây.

5 Những đám mây lang thang theo chiều gió. Hơi lạnh tự nhiên làm cho nước trong mây rơi xuống thành mưa. Nếu trời đủ lạnh nữa thì hơi nước đóng lại thành những tinh thể băng và rơi xuống thành tuyết.

7 Nước mưa rơi xuống núi và thường chảy ra sông.

8 Nước mưa thẩm vào lòng đất. Nếu như nước rơi vào chỗ đất xốp chúng sẽ thẩm sâu xuống cho đến khi gặp lớp đá không thẩm ngăn nước lại.

6 Nước mưa hoặc tuyết trên núi có thể đóng thành băng rồi cuối cùng tan thành nước, chảy vào sông đổ ra biển.

ĐÁ KHÔNG THẨM NƯỚC

ĐÁ THẨM NƯỚC (XỐP)

Nước từ sông hồ được chứa trong các bể chứa cho đến khi được xử lý. Nước đi qua một loạt bộ lọc để khử các chất bẩn và vi khuẩn có hại, sau đó nước sạch được bơm vào đường ống của hệ thống cấp nước chính và sẵn sàng cho sử dụng...

Nước bẩn chảy vào hệ thống cống thoát nước rồi được đưa vào bộ phận xử lý nước thải. Ở đây phần bùn quánh được xử lý để khử vi khuẩn và chất khử có hại, sau đó được đem vứt bỏ ngoài biển hoặc chôn xuống đất làm phân bón hoặc để tôn cao nền đất. Phần chất lỏng (chảy ra) đi qua những qui trình xử lý khác nhau và lại được khử vi khuẩn và tạp chất có hại lần nữa. Khi ôxi được bơm vào nước để tăng cường phát triển các loại vi khuẩn làm sạch nước, sau đó nước được đổ vào sông ngòi hòa lẫn với nước tại đó.

29

NHỮNG GIẢI PHÁP CHỐNG Ô NHIỄM

Ô nhiễm là những gì bẩn thiu, nhưng tất cả chúng ta có thể làm một việc gì đó để làm sạch nó.

- Khi đi ra bãi biển hay dạo chơi trên thuyền, bạn chở vứt rác bừa bãi mà hãy mang rác về nhà.

- Hàng năm có tới hàng triệu con chim và hàng trăm ngàn động vật có vú ở biển chết vì bị mắc vào hoặc ăn phải chất độc.
- Không đi du lịch bằng ô tô riêng, hãy đi bộ hoặc dùng xe buýt. Nếu có thể, bạn hãy chung xe ô tô với người khác khi đi du lịch.
- Đừng bao giờ đổ dầu thải từ xe máy xuống đất hay cống rãnh - đó chính là nguồn gây ô nhiễm và làm độc nguồn nước. Bạn hãy mang dầu đến nơi xử lý an toàn.
- Cần thận với những gì bạn đổ vào nhà xí và giội rửa nhà vệ sinh.
- Nếu bạn ngồi trên một xe ô tô phải dừng lại quá lâu vì tắc đường, hãy báo chủ lái xe tắt máy đợi cho đến khi đường thông. Như vậy sẽ tiết kiệm xăng và bạn cũng góp phần chống ô nhiễm không khí.

• Để ý xem ô tô của nhà bạn có thể chạy bằng loại xăng không pha chi. Nếu có thể, hãy nhắc bố mẹ bạn luôn mua loại xăng không pha chi này.

• Nếu phát hiện thấy có hiện tượng ô nhiễm trên sông do rác thải, dầu hoặc hóa chất, bạn hãy chụp ảnh và viết bản miêu tả những gì mình thấy và báo với cơ quan có trách nhiệm.

• Hãy dùng sản phẩm chạy bằng năng lượng Mặt Trời nếu có thể.

• Nhớ tắt các đồ dùng điện khi không cần - bạn sẽ tiết kiệm được điện năng và như vậy sẽ giảm được lượng khí ga sản ra tạo nên mua axit.

• Nếu bạn hoặc người nào bạn biết thích nghề làm vườn, hãy dùng hóa chất nhu chất diệt cỏ đại và phân bón một cách hạn chế, theo đúng chỉ dẫn của nhà sản xuất. Nếu lạm dụng, chính là bạn đang làm ô nhiễm môi trường đấy.

• Để ý phát hiện tình trạng ô nhiễm trên bãi biển và báo cáo với chính quyền địa phương. Hoặc nếu có thể, hãy thành lập nhóm giữ vệ sinh bờ biển của riêng bạn.

Năm 1987 một hội nghị quốc tế thỏa thuận sẽ làm sạch Biển Bắc. Đến năm 1995 lượng tạp chất độc hại thải xuống các sông và cửa sông đã giảm còn một nửa.

• Để ý dọn rác nơi hàng rào và nhặt hết những mẩu rác vứt bừa bãi.

• Thành lập một nhóm thu gom rác ở địa phương và mách cho mọi

- Kể từ năm 1989 tất cả các xe ô tô mới đều phải chạy bằng xăng không pha chi.
- người biết nơi thu gom vật liệu tái chế ở gần nhất.
 - Tìm hiểu kỹ hơn về năng lượng hạt nhân và đề nghị thầy cô giáo tổ chức một dự án về đề tài này.
 - Không để ngô của sổ khi không cần thiết.

ĐẸP LẮM, ƠI MẶT TRỜI!

Mặt Trời giống như một trạm năng lượng khổng lồ trong vũ trụ, sinh ra năng lượng nhiều đến mức chỉ nửa giờ đã cung cấp cho Trái Đất một lượng năng lượng đủ dùng cho cả năm! Thiết bị thông dụng nhất dùng để thu năng lượng này là tấm pin Mặt Trời. Tấm này được gắn trên

mái nhà để chuyển ánh sáng Mặt Trời thành nhiệt đốt nóng nước chảy trong các ống nhỏ lắp bên trong. Một thiết bị khác phức tạp hơn sử dụng những pin quang điện làm bằng silicon chuyển trực tiếp ánh sáng Mặt Trời thành điện năng. Một trường đại học ở Anh dự định dùng 450 pin quang điện

này để cung cấp một phần ba nhu cầu điện năng cho trường. Pin silicon còn được sử dụng trong vũ trụ để cấp năng lượng cho các vệ tinh. Đây chính là điều mà các bạn gọi là ý tưởng ngời sáng đấy!

Năng lượng thay thế không thể giải quyết hết những vấn đề của chúng ta, bởi chúng quá đắt nên khó có thể cung cấp đủ năng lượng thỏa mãn nhu cầu của toàn hành tinh. Nhưng đây là một bước mới đầy hứa hẹn đi theo hướng đúng đắn. Chúng ta đã có được nguồn điện, hãy sử dụng chúng đi!

CÔNG VIỆC CỦA NƯỚC

Từ bao thế kỷ trước từng được sử dụng để làm quay guồng nước của cối xay

bột, nhưng ngày nay nước được tận dụng với kỹ thuật cao hơn. Hệ thống nhà máy thủy điện giữ nước phía trên những con đập khổng lồ rồi cho chảy qua tuabin sản ra điện. Biển cả cũng có một nguồn năng lượng to lớn đang chờ được sử dụng. Chỉ ít năm nữa thôi chúng ta có thể chuyển năng lượng của những con sóng ồn ào thành điện năng có ích.

THƠI VÀO TÔI ĐI!

Nếu cối xay gió xưa kia được dùng để xay bột hoặc bom nước từ sông lên, thì những cối xay gió hiện đại có thể sản ra điện năng không gây ô nhiễm.

Giờ đây những trạm phong điện được xây dựng khắp nơi trên thế giới tại những chỗ thường xuyên có gió mạnh. Tuy nhiên không phải ai cũng cảm thấy sung sướng trước kỳ quan hiện đại này. Chúng có thể quá ồn ào và một số người còn thấy chúng xấu xí.

ĐÂY CHỈ TOÀN SẢN PHẨM THIÊN NHIÊN THÔI!

Ai còn cần đến dầu mỏ, than đá hay khí đốt nữa khi bạn sử dụng được năng lượng không gây ô nhiễm của Mặt Trời, gió và biển?

NĂNG LƯỢNG TRÊN ĐƯỜNG PHỐ

Khối mù do ô tô gây ra là cảnh tượng quen thuộc ở Los Angeles, Mỹ. Để đấu tranh chống tình trạng này, người ta quyết định đến năm 2000, một phần mười số ô tô mới phải chạy bằng điện.

Một số kiểu ô tô chạy pin đã được thử nghiệm, giống như chiếc xe tải cảnh sát của hãng Ford Ecostar. Xe di xa khoảng 100 dặm với tốc độ cao nhất 70 dặm một giờ, và điều hay nhất là máy chạy cực êm - cho nên cảnh sát có thể lặng lẽ áp đến bất ngờ tội phạm mà chúng không nghe thấy gì!

Scanned & Edited by Tien Phat

Free for Web: 70 - 100 dpi
Origin scan: 200 - 300 dpi
Burn to CD-DVD Please mail to
invinhloc@yahoo.com.vn